

Vestlandske Kunstindustrimuseum kveler småkryp som kan skade Bergens kulturskatter. De har valgt en svært skånsom behandling med nitrogen. Dette er et eksempel til etterfølgelse for mange andre som har som oppgave å ta vare på norsk kulturarv.

Det er teknisk sjef Arne Nese i Rentokil skadedyrkontroll som sier dette. Han påpeker at Norges mange museer og samlinger har et stort ansvar når det gjelder å ta vare på våre kulturskatter og gjenstander som forteller fremtidige generasjoner om livet som var. Når ting har ligget i årevis, til og med flere hundre år, er det desto viktigere å være føre var når det gjelder skadedyr. I tillegg må behandlingsmetodene være skånsomme. Ting blir ofte skjøre med tidens tann, de kan være vanskelige å flytte,

og noen tåler heller ikke temperatur-svingninger.

#### SKJULTE SKATTER

Blant Vestlandske Kunstindustrimuseums 40 000 gjenstander vises kun sju prosent for publikum. Men på lageret finnes også store mengder gamle møbler, tekstiler, kunst og sølvtøy som vitner om en svunnen tid, fra 1400-tallet til i dag. På museet fant de møll i et møbel og det måtte tas affære. Noen få møll blir fort til en stor bestand. Før sprayet man med kjemikalier, som ikke bare var uheldig for skadedyrene, men også for omgivelsene der ansatte ferdes. Flere metoder ble vurdert, og det var viktig å hindre noen som helst skade på skjøre materialer. Ikke alt tåler varme- eller kuldebehandling, og i tillegg til å slippe bruk av kjemikalier ønsket de å unngå flytting av utallige gjenstander ut av museet. Vestlandske Kunstindustrimuseum er et av flere museer og samlinger som derfor har brukt nitrogenbehandling.

#### LUFTTOMME PLASTBOBLER

Det er utviklet en metode som er både skånsom og miljøvennlig i slike tilfeller. Behandlingen skjer på stedet og foregår uten gift. Arne Nese forteller at deres spesialister bringer med seg 100 % tette plastbobler som museumsgjenstandene plasseres i. Deretter

fortrenges surstoff med nitrogen. Etter en stund – gjerne noen uker – er alt levende drept, også larver og egg. Inni boblene er atmosfæren gjort uevelig for alle typer insekter, og alle stadier av insektene dør ved behandling. Det er heller ingen risiko for skade på kulturskattene.

En stor fordel ved denne behandlingen er at man slipper å flytte gjenstander ut av museet, men gjør alt på stedet. Nitrogenboblene sveises sammen på stedet, slik at størrelsen passer til gjenstandene som skal behandles. En annen fordel er at det ikke er noen temperaturforandring. Slike forandringer, om det er varme eller kulde, kan i noen tilfeller gi sprekkdannelser eller andre skader. Nitrogenbehandlingen gjør ikke annet enn å sørge for en uevelig atmosfære. Behandlingen kan være litt tidkrevende, men er veldig skånsom.

Teknologien er nok så ny i Norge og kalles "anoksibehandling" eller så kalt CAT-metoden – Controlled Atmosphere Technology. Arne Nese sier at Rentokil skadedyrkontroll foreløpig er de eneste som bruker denne behandlingen i Norge.

Mer informasjon:  
[www.rentokil.no](http://www.rentokil.no)  
 Arne Nese, [arne.nese@rentokil-initial.com](mailto:arne.nese@rentokil-initial.com)

# KULTURSKATTER i nitrogenbobler

